

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛІЯ КЛАСИЧНОГО ПРИВАТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У М. КРЕМЕНЧУК

Кафедра логістичного менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА

Викладачка	Харченко Марина Валеріївна, доцент закладу вищої освіти кафедри логістичного менеджменту, кандидат економічних наук
Контактний тел.	<u>+38(067)98-99-207</u>
E-mail:	<u>atlanta1680@gmail.com</u>
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	<u>http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/2986</u>
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм філія КПУ <u>http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/6151</u>

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Економіка і фінанси підприємства» є нормативною для студентів бакалаврської програми спеціальності 073 Менеджмент (освітньої програми: Логістика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестр (1 курс).

Курс передбачає ознайомлення з теоретичними, методологічними та практичними питаннями формування та використання виробничого потенціалу, раціонального ресурсного забезпечення, організації та ефективності господарської діяльності підприємства.

Об'єкт і предмет дисципліни: виробнича діяльність підприємства, механізми формування і використання основних факторів виробництва і економічних ресурсів підприємства, предметом є масові явища і процеси в економіці, закономірності їх формування та розвитку, тенденцій інтернаціоналізації економіки, форм, методів економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку.

Місце дисципліни у навчальному процесі: дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної та правової підготовки студентів, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін: «Вища математика», «Економічна теорія», «Вступ до фаху» «Етика бізнесу, корпоративна та соціальна

відповідальність», забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Статистика», «Менеджмент і адміністрування», «Економіка логістики», «Управління персоналом», «Операційний менеджмент» та інші.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: при проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті студенти готують інформацію щодо різних тем дисципліни «Економіка і фінанси підприємства», та презентують на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального економічного та фінансового стану організації, використання та аналіз економічних показників діяльності підприємств в Україні, що дасть можливість студентами якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт, тестових завдань, розв'язання практичних завдань та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» включає проведення проміжного контролю, модульного контролю та складання підсумкового екзамену.

Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних занять і самостійної роботи, передбачено проведення двох модульних контролів, порядок проведення та зміст яких наводиться в робочій програмі навчальної дисципліни з урахуванням наявних засобів діагностики. Для атестації студентів на відповідність їхніх знань з економіки логістики вимогам, викладеним в програмі навчальної дисципліни, а також в робочій програмі навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» створюються фонди засобів педагогічної діагностики, які включають типові завдання, модульні контрольні роботи, тести тощо. Вони повинні забезпечувати об'єктивну оцінку знань, умінь та рівнів набутих компетенцій з освітньо-професійної програми: Логістика.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі письмового екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120 год., у т. ч. 50 годин аудиторних занять і 70 години самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	50	34	-	16	70

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/ вибіркова
1	2	професійна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» є: формування у студентів теоретичних основ та практичних навичок організації фінансово-господарської діяльності підприємства, розкриття сутності підприємства як системи і суб'єкта господарювання, теорії та практики економічного розвитку та організації фінансів.

Завдання навчальної дисципліни

- формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок з економіки та фінансів підприємства;
- пізнання сутності, структури та напрямків економічного та фінансового розвитку;
- вивчення координації транспортного обслуговування споживачів на їх замовлення;
- опанування методів реалізації економічної та фінансової політики підприємства з урахуванням комплексу економічних, виробничих, та фінансових чинників;
- оволодіння досвідом щодо проведення фінансової політики підприємства та прогресивних методів управління фінансами.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- показники виробничої програми підприємства, включаючи вартісні;
- склад, методи аналізу необоротних активів, види і характеристики нематеріальних активів підприємства;
- методика розрахунку виробничої потужності фірми;
- основні шляхи поліпшення використання основних та оборотних засобів підприємства;
- основні напрями зниження витрат виробництва продукції;
- управління організацією фінансів підприємства;
- категорії персоналу, порядок планування його чисельності, визначення рівня продуктивності праці, сутність, алгоритм мотивації, форми і системи оплати праці;
- фінансово-економічні показники господарської діяльності підприємства.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- проводити аналітичний розрахунок точки безбитковості, будувати графік;
- проводити факторний аналіз прибутку від реалізації;
- визначати виробничу потужність підприємства;
- визначати постійні та змінні витрати підприємства;
- розробляти бізнес – план (інвестиційний проект) підприємства;
- оцінювати ризики підприємства;
- формувати фінансову політику підприємства;
- розраховувати основні показники фінансового стану підприємства.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань

07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент освітня програма: Логістика вивчення дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 16*. Уміння налагодити стосунки в колективі та команді на основі ефективного інформаційного обміну при здійсненні логістичних операцій в ланцюгах постачання.

ЗК 17*. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність з позиції соціальної відповідальності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення

СК 17*. Здатність визначати, планувати, організовувати та контролювати операційну логістичну діяльність в ланцюгах постачання (операції транспортування, вантажопереробки, зберігання, сортування, маркування, консолідації, митного оформлення, інформаційної підтримки тощо).

СК 19*. Здатність організації постачання матеріальних ресурсів, збуту готової продукції, управління запасами та логістичної підтримки виробничих та допоміжних процесів.

Програмні результати навчання:

РН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА			
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання в ринковій економіці	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Визначення, цілі і напрями діяльності підприємства 2) Класифікація і структура підприємств 3) Добровільні форми об'єднання підприємств 4) Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 2. Економічні ресурси підприємства.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Який взаємозв'язок економіки підприємства та інших економічних наук? 2) Чому підприємство називають основною ланкою економіки? 3) У чому полягають основні цілі діяльності підприємства? 4) Які основні функції виробничої підсистеми підприємства? 5) Які основні функції соціальної підсистеми підприємства? 6) Які основні функції економічної підсистеми підприємства? 7) Які є базові елементи економіки підприємства? 8) Що таке економічні ресурси? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 3. Економіка праці.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Як організація робочого дня впливає продуктивність праці? 2) Якими показниками визначаються ефективність та продуктивність праці? 3) Які чинники впливають на продуктивність праці? 4) Які основні функції заробітної плати? 5) Як взаємопов'язані показники виробітку та фондівіддачі? 6) Чи є різниця між поняттями "трудові ресурси" і "робоча сила" ? 7) Як співвідносяться між собою поняття "кадри" та "персонал"? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 4. Організаційно-технологічна модель промислового виробництва.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: <ol style="list-style-type: none"> 1) Розкрийте поняття "структура підприємства" та "інфраструктура підприємства". 2) Як пов'язані між собою загальна та виробнича структури підприємства? 3) Від яких чинників залежить виробнича структура підприємства? 4) За якими ознаками робочі місця об'єднуються у виробничі ділянки?. 3. Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 1- 4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА			

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема №5. Зміст та принципи організації фінансів підприємства	6	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Яку роль грають фінанси підприємств у фінансовій системі держави? 2) Як відбувається взаємодія різних елементів фінансової системи держави? 3) У чому суть фінансів підприємства? 4) Як проявляється суть фінансів підприємства? 5) У чому полягає специфіка фінансових відносин підприємств? 6) Головні функції фінансів підприємств. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №6. Фінансові ресурси підприємства.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Який капітал є основою формування та започаткування діяльності будь-якого підприємства? 2) Які функції виконує статутний капітал підприємства? 3) Які функції виконує резервний капітал підприємства? 4) Як підприємство може збільшити свій статутний капітал? 5) Яка мета формування резервного фонду підприємства? 6) У чому різниця між товарним та комерційним кредитом? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема №7. Система розрахунків на підприємстві.	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Яка форма розрахунків є найпоширенішою в Україні? 2) Які дії має здійснити покупець із платіжною вимогою-дорученням, отриманим від продавця, за згодою його сплатити? 3) У чому переваги та недоліки акредитивної форми розрахунків? 4) У чому сутність вексельної форми розрахунків? 5) Чи вигідні підприємствам розрахунки за бартером? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки.
Тема №8. Доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства	4	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Назвіть структуру доходів та витрат підприємства.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			2) Який вид собівартості включає максимальну кількість витрат? 3) Яка економічна сутність поняття "прибуток"? 4) Функції прибутку. 5) У чому різниця між поняттями "доходи" та "прибуток підприємства"? 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 5- 8
Екзамен			
Всього	34	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на практичних заняттях, перевірки виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового заліку відповідно до графіку освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного (модульного) контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ». Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 80 балів. Результати екзамену оцінюються у 100-бальній системі. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 20 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи												Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	P	МКР 1	T5	T6	T7	T8	P	МКР 2	20	100
5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	15		

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для екзамену
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2020. – 304 с.
3. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О.Болтянська - Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с.
4. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
5. Іванілов О.С. Економіка підприємства. Підручник. – К. : ЦНЛ, 2019. – 728 с.
6. Кузьмин, В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум / В. М. Кузьмин. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. - 51 с.
7. Мороз В.С. Організація виробництва. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2015. – 256 с.
8. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
9. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
10. Яркіна Н.М. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2020. – 596 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

11. Всесвітній економічний форум (ВЕФ) - World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org>
12. Господарський кодекс України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Конституція України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
15. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>